

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 15.11.2011
COM(2011) 777 τελικό

VOL. 1/2

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2012

Πραγματοποιώντας την ανανέωση της Ευρώπης

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αντιμέτωπη με την πρόκληση μιας γενιάς. Μια οικονομική πρόκληση που επηρεάζει οικογένειες, επιχειρήσεις και κοινότητες σε όλη την Ευρώπη. Αλλά και μια πολιτική πρόκληση, όπου καλούμεθα να αποδείξουμε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί και θα πρέπει να δημιουργήσει πραγματική διαφορά στον τρόπο που οι Ευρωπαίοι αντιμετωπίζουν την παρούσα κρίση.

Αυτό ήταν το μήνυμα της ομιλίας σχετικά με την πορεία της Ένωσης τον Σεπτέμβριο του 2011¹. Η ομιλία και η συζήτηση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επιβεβαίωσαν την ύπαρξη ευρείας συναίνεσης: πρωταρχική προτεραιότητα της ΕΕ πρέπει να είναι η προώθηση μιας βιώσιμης οικονομικής ανάκαμψης, που θα προσφέρει πολλές θέσεις εργασίας. Μόνο αν αποκαταστήσουμε την ανάπτυξη και την εμπιστοσύνη, θα μπορέσουμε να εξελίξουμε το μοναδικό κοινωνικό μοντέλο της ΕΕ. Για να επιτύχουμε, χρειαζόμαστε μια ενεργή εταιρική σχέση τόσο μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και όσο και με το εθνικό επίπεδο, πρέπει να εργαστούμε ως μια πραγματική Ένωση και πρέπει να εργαστούμε με την κοινοτική μέθοδο λήψης αποφάσεων ως τη βάση για την εν λόγω πραγματική Ένωση. Η τρέχουσα κρίση κατέδειξε πάλι ότι όταν πληρούνται οι όροι αυτοί, μπορούμε να επιστρατεύσουμε την απαραίτητη αποφασιστικότητα και προσαρμοστικότητα.

Η Επιτροπή ανταποκρίνεται στις επιταγές αυτές με διαφορετικούς τρόπους. Πολλοί από τους πόρους της χρησιμοποιούνται για την αποφασιστική εφαρμογή αποφάσεων που έχουν ήδη ληφθεί, οι οποίες κυμαίνονται από εδραιωμένα καθήκοντα, όπως η εξασφάλιση της πλήρους εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ σε όλη την ΕΕ για τη διαχείριση του προϋπολογισμού της, είτε άμεσα είτε από κοινού με τα κράτη μέλη, μέχρι πολύ πιο πρόσφατες ευθύνες που προέρχονται άμεσα από την απόκριση της Επιτροπής στην τρέχουσα κρίση. Συχνά, αυτό το πρόγραμμα εφαρμογής έχει άμεσο αντίκτυπο στην ανάπτυξη· στα κράτη μέλη υπάρχει ένα χάσμα εφαρμογής όσον αφορά καίριες νομοθετικές πρωτοβουλίες που είναι πρωταρχικής σημασίας για τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς, αλλά που ακόμη δεν έχουν εφαρμοστεί.

Πρόσφατα, η Επιτροπή πρότεινε ένα ριζικά νέο πρόγραμμα που καλύπτει την ουσιαστικότερη εποπτεία των δημοσιονομικών και οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών, ιδίως για τα κράτη μέλη της ζώνης ευρώ, τον εκ θεμελίων ανασχηματισμό της εποπτείας και χρηματοδοτικής ρύθμισης και την ανάληψη δράσης για να εξασφαλιστεί ότι οι διαρθρωτικές πολιτικές της ΕΕ θα αποφέρουν άμεσα οφέλη. Η δέσμη προτάσεων που εγκρίθηκε πρόσφατα, όσον αφορά την ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης (το λεγόμενο «εξάπτυχο») αποτελεί νέο σημαντικό καθήκον για την Επιτροπή.

Η υλοποίηση όλων αυτών των νέων πολιτικών θα απαιτήσει μια σημαντική αλλαγή στον τρόπο εργασίας της Επιτροπής. Θα απαιτήσει την αναδιανομή πόρων και την ανάγκη να οικοδομηθεί μια ακόμη στενότερη συνεργασία με τα κράτη μέλη. Η δημιουργία ειδικής ομάδας της Επιτροπής, η οποία θα βοηθήσει την Ελλάδα να εφαρμόσει το πρόγραμμα ΕΕ/ΔΝΤ και να αναπροσανατολίσει και να επιταχύνει τη χρησιμοποίηση των πιστώσεων που διατίθενται βάσει των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ, είναι ένα μόνο παράδειγμα των νέων ρόλων για την Επιτροπή που απορρέουν άμεσα από τη διαχείριση της κρίσης.

¹ Βλ. Ομιλία για την πορεία της Ένωσης 2011, της 28ης Σεπτεμβρίου 2011. (http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/state-union-2011/index_en.htm)

Κατά τη σύνταξη του παρόντος προγράμματος εργασίας της Επιτροπής για το 2012, η Επιτροπή προσπάθησε να εξισορροπήσει την ανάγκη απόκρισης στις επείγουσες νέες ανάγκες που καθίστανται εμφανείς ως αποτέλεσμα της κρίσης, με την ανάγκη να συνεχιστούν οι εργασίες για διαρθρωτικά θέματα, όπου οι πολιτικοί παράγοντες, οι επενδυτές και οι πολίτες βασίζονται στην Επιτροπή για να μπορέσουν να δουν πέρα από τις άμεσες ανάγκες και να συμβάλουν στη διαμόρφωση μιας ευημερούς και βιώσιμης Ευρώπης του μέλλοντος. Οι περισσότερες από τις νέες πρωτοβουλίες που παρατίθενται στα παραρτήματα του παρόντος προγράμματος, επικεντρώνονται σε αυτήν την μακροπρόθεσμη προοπτική και αποτελούν προσθήκη ή θα βοηθήσουν στη δημιουργία του νομικού πλαισίου που απαιτείται για να αποκομίσουμε και να μοιραστούμε όλα τα οφέλη που προσφέρει η επίτευξη, σε ενωσιακή κλίμακα, βιώσιμης ανάπτυξης, απασχόλησης υψηλού επιπέδου και μιας δίκαιης κοινωνίας σε όλη την ΕΕ. Αυτός είναι ο στόχος ενός ευρέος φάσματος πρωτοβουλιών για την προαγωγή της ανταγωνιστικότητας, την αντιμετώπιση του κοινωνικού κόστους της κρίσης και για τον προσανατολισμό της ανάκαμψης προς ένα βιώσιμο μέλλον. Αποτελεί επίσης τον κύριο στόχο των πολιτικών δαπανών της ΕΕ, μέσω της νέας γενιάς προγραμμάτων διάρκειας μέχρι το 2020, που πρότείνει η Επιτροπή .

Η Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα πρέπει να υιοθετήσουν μια ευέλικτη προσέγγιση σε σχέση με τις εν λόγω πρωτοβουλίες. Κατά τους επόμενους μήνες ενδέχεται να παρουσιαστούν νέες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, που η Επιτροπή δεν μπορούσε να έχει προβλέψει για το παρόν πρόγραμμα εργασίας. Η ευρύτητα των απαιτήσεων της νέας οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ θα απαιτήσει πολύ χρόνο και μεγάλη προσοχή και από τα τρία θεσμικά όργανα. Όπως έχουμε ήδη διαπιστώσει, ο προηγούμενος προγραμματισμός και ο ρυθμός των διαπραγματεύσεων ενδέχεται να πρέπει να παραχωρήσουν τη θέση τους σε επείγουσες αποφάσεις. Ορισμένες από τις προτάσεις που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα είναι ιδιαίτερης σημασίας και θα πρέπει να τους δοθεί μεγαλύτερη προτεραιότητα, ιδίως οι προτάσεις που μπορούν να έχουν άμεσες επιπτώσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση, και να συμβάλουν πραγματικά στην ανάκαμψη. Η Επιτροπή θα αφιερώσει ιδιαίτερη προσοχή και ενέργεια στις προτάσεις αυτές, αλλά για να έχουν τον επιθυμητό αντίκτυπο στην πράξη και στην καθημερινότητα των Ευρωπαίων, θα πρέπει να εξεταστούν κατά προτεραιότητα από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο υπουργών. Η συλλογική ικανότητα των θεσμικών οργάνων να δείξουν ότι συμφωνούν για το ποια είναι τα θέματα που απαιτούν άμεση δράση θα αποτελέσει σαφή ένδειξη της αποφασιστικότητας της ΕΕ να αντιμετωπίσει την κρίση και να αποκαταστήσει την ανάπτυξη. Δεδομένης της ταχύτητας με την οποία μεταβάλλονται οι συνθήκες, κάθε κατάλογος μέτρων προτεραιότητας θα πρέπει να υποβάλλεται σε συχνή αναθεώρηση. Η αρχικές προτάσεις της Επιτροπής για γρήγορη προώθηση θα συνοδεύουν την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης για το 2012.

2. ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΜΙΑΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑΣ

Κατά τα προηγούμενα έτη, το οικονομικό τοπίο της ΕΕ αναμορφώθηκε ριζικά. Η «Ευρώπη 2020»² αποτελεί την οικονομική στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η στρατηγική αυτή αναγνωρίζει την ανεξαρτησία των κρατών μελών μας και περιγράφει με ποιον τρόπο το ενωσιακό και το εθνικό επίπεδο μπορούν να συνεργαστούν για να επιτύχουν τους συμφωνημένους στόχους και να καταστήσουν την οικονομία εκ νέου δημιουργό ανάπτυξης και απασχόλησης, και παράλληλα να θέσουν τις βάσεις για ένα βιώσιμο μέλλον. Για όλα τα κράτη μέλη έχουν εκδοθεί ειδικές για κάθε χώρα συστάσεις ώστε να αντιμετωπιστούν οι πιο επείγουσες προκλήσεις. Η δεύτερη Ετήσια Έρευνα για την Ανάπτυξη θα θέσει το πλαίσιο για το ευρωπαϊκό εξάμηνο 2012. Η ολοκληρωμένη μεταρρύθμιση της χρηματοπιστωτικής κανονιστικής ρύθμισης και εποπτείας έθεσε το χρηματοπιστωτικό σύστημα της ΕΕ σε στέρεες βάσεις. Με την έκδοση της νομοθεσίας που βελτιώνει την οικονομική διακυβέρνηση (το λεγόμενο «εξάπτυχο»), η ΕΕ έχει διευρύνει και ενισχύσει τους μηχανισμούς επιτήρησης των εθνικών πολιτικών. Ορισμένα κράτη μέλη υπόκεινται σε αυξημένη επιτήρηση βάσει προγράμματος οικονομικής προσαρμογής. Έχουν αναπτυχθεί νέα μέσα για την αντιμετώπιση της πρωτοφανούς πίεσης που δέχονται τα δημόσια οικονομικά. Η ΕΕ πρέπει τώρα να δράσει επειγόντως και με αποφασιστικότητα για να εφαρμόσει και να επισπεύσει τη μεταρρύθμιση. Πρέπει να αποδείξουμε ότι όλα τα θεσμικά όργανα συνεργάζονται για να επιταχυνθεί η λήψη των καίριων μέτρων.

Τον προηγούμενο μήνα, η Επιτροπή παρουσίασε πέντε αλληλένδετα μέτρα σε έναν οδικό χάρτη για σταθερότητα και ανάπτυξη³. Τα μέτρα αυτά αποτελούν, αφενός, άμεση απόκριση στα προβλήματα της Ελλάδας και του τραπεζικού τομέα για να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη στη ζώνη του ευρώ, και, αφετέρου, δράση για να επισπευστεί η εφαρμογή πολιτικών που ενισχύουν τη σταθερότητα και ανάπτυξη. Τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της συνόδου κορυφής για τη ζώνη του ευρώ περιλαμβάνουν τις εν λόγω προτάσεις, και αυτό θα συνεχίσει να αποτελεί κατευθυντήρια δύναμη που θα διαμορφώνει το έργο της Επιτροπής κατά τους επόμενους μήνες.

Για να προωθήσουμε το πρόγραμμα αυτό στους επόμενους δώδεκα μήνες απαιτείται γρήγορη και αποφασιστική δράση. Όταν η Επιτροπή θα δημοσιεύσει την Ετήσια Έρευνα για την Ανάπτυξη για το 2013, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να είναι σε θέση να διαπιστώσει τα αποτελέσματα των μεταρρυθμίσεων που θα έχουν οδηγήσει σε ένα νέο επίπεδο συνεργασίας και επιτήρησης μεταξύ των συνδεδεμένων οικονομιών της Ευρωζώνης και της ΕΕ ως συνόλου. Κατ'αυτόν τον τρόπο θα επιτευχθεί η σωστή ισορροπία μεταξύ της εξυγίανσης των δημόσιων οικονομικών και της προώθησης της ανάπτυξης, και θα συντονισθούν τα εθνικά μέτρα με το έργο των εμβληματικών πρωτοβουλιών της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» σε επίπεδο ΕΕ, ώστε να μεγιστοποιηθεί η ανάκαμψη.

2.1. Μεταρρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα: επενδύοντας στην εμπιστοσύνη

Η καλή λειτουργία του χρηματοπιστωτικού τομέα είναι πρωταρχικής σημασίας για τη δημιουργία ανάπτυξης και απασχόλησης. Μετά την έναρξη της κρίσης, η Επιτροπή ανέλαβε τη ριζική αναδιάρθρωση της χρηματοπιστωτικής κανονιστικής ρύθμισης και εποπτείας. Το

² COM (2010) 2020 της 03.03.2010.

³ COM (2011) 669 της 12.10.2011.

μεγαλύτερο μέρος των κύριων πρωτοβουλιών έχουν ήδη εγκριθεί ή έχουν υποβληθεί προς έγκριση, συμπεριλαμβανομένης της προταθείσας νομοθεσίας για τα παράγωγα⁴, τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας⁵, τις κεφαλαιακές απαιτήσεις⁶ υγιέστερες και διαφανέστερες αγορές κινητών αξιών και την αντιμετώπιση των πρακτικών κατάχρησης της αγοράς⁷. Θα δημοσιευτεί επίσης εκτίμηση του συνολικού αντίκτυπου των μεταρρυθμίσεων.

Η ΕΕ θα πρέπει να έχει τη σαφή φιλοδοξία να ολοκληρώσει τη μεταρρύθμιση κατά το επόμενο έτος. Τους πρώτους μήνες του 2012, η Επιτροπή θα προτείνει τις υπόλοιπες νομοθετικές πράξεις επικεντρώνοντας στην προστασία των επενδυτών. Η αναθεώρηση των κανόνων που διέπουν τα προγράμματα συλλογικών επενδύσεων (UCITS) θα έχει ως στόχο να βελτιωθεί η προστασία των επενδυτών και να ενισχυθεί η εσωτερική αγορά. Η προστασία των επενδυτών και η διαφάνεια είναι επίσης στον πυρήνα μιας πρωτοβουλίας για τη γνωστοποίηση πληροφοριών πριν από τη σύναψη συμβάσεων όσον αφορά σύνθετα επενδυτικά προϊόντα (PRIPs) και για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση.

2.2. Χρηματοδότηση του μέλλοντος: εξασφάλιση διατηρήσιμων δημόσιων εσόδων

Η ατζέντα της ΕΕ για την ανάπτυξη είναι ένας από τους κύριους τρόπους με τους οποίους η ΕΕ μπορεί να συμβάλει στην αποκατάσταση των δημόσιων οικονομικών. Αλλά, μολονότι η φορολογία εμπίπτει κυρίως στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, η δράση της ΕΕ μπορεί να βοηθήσει τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν ότι θα είναι δυνατή στο μέλλον η χρηματοδότηση του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Το 2011, η Επιτροπή πρότεινε σειρά σημαντικών πρωτοβουλιών για να εξισορροπήσει τη συνεισφορά του χρηματοπιστωτικού τομέα στα δημόσια οικονομικά (φόρος χρηματοπιστωτικών συναλλαγών)⁸, να μεταθέσει τη φορολογική επιβάρυνση στην κατανάλωση πόρων (φορολογία της ενέργειας)⁹ και να βελτιώσει τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς (ΚΕΒΦΕ)¹⁰.

Το 2012, η Επιτροπή θα προτείνει πρόσθετα μέτρα για να εξασφαλίσει τη βιωσιμότητα και τη σταθερότητα των δημόσιων οικονομικών. Η Επιτροπή θα εργαστεί για τη δημιουργία ενός σύγχρονου συστήματος ΦΠΑ, με το οποίο να είναι δυνατή η καταπολέμηση της απάτης και η ελάφρυνση του γραφειοκρατικού φόρτου για τις ΜΜΕ και άλλες εταιρείες που δραστηριοποιούνται διασυνοριακά.

Η φοροδιαφυγή απειλεί τα δημόσια έσοδα σε όλα τα κράτη μέλη. Επίσης στρεβλώνει το ανταγωνιστικό περιβάλλον σε βάρος της μεγάλης πλειονότητας των πολιτών και των επιχειρήσεων που τηρούν τους κανόνες. Η Επιτροπή θα προτείνει μια ενισχυμένη στρατηγική για να βοηθήσει τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τους «φορολογικούς παραδείσους», ώστε με τη συνεισφορά της ΕΕ να αναχαιτιστούν οι δυνητικές απώλειες για τα δημόσια ταμεία.

Σε καιρούς δημοσιονομικής λιτότητας, η προστασία των χρημάτων των φορολογούμενων αποκτά εκ νέου σημασία. Κάθε χρόνο, σημαντικά ποσά χάνονται λόγω απάτης και άλλων

⁴ COM (2010) 484 της 11.09.2010.

⁵ Κανονισμός ΕΕ αριθ. 513/2011, ΕΕ 2011 L 145/30 της 31.05.2011

⁶ COM(2011) 452 της 20.07.2011· COM (2011) 453 της 20.07.2011.

⁷ COM(2011) 656 της 20.10.2011· COM (2011) 652 της 20.10. 2011

⁸ COM (2011) 594 της 28.09.2011.

⁹ COM(2011) 168 της 13.04.2011· COM (2011) 169 της 13.04.2011.

¹⁰ COM (2011) 121 της 16.03.2011.

παρανόμων δραστηριοτήτων που πλήττουν τα δημόσια οικονομικά της ΕΕ. Η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση για να εξασφαλίσει την προστασία των χρηματοπιστωτικών συμφερόντων της ΕΕ βάσει του ποινικού δικαίου.

Για να ανταποκριθεί στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαϊκές εταιρείες λόγω της οικονομικής κρίσης, η Επιτροπή διεξάγει σε βάθος αξιολόγηση της ανάγκης να μεταρρυθμίσει τον κανονισμό για την αφερεγγυότητα. Βάσει των συμπερασμάτων της, η Επιτροπή θα επεξεργαστεί μελλοντικές επιλογές για αποτελεσματικότερους διασυνοριακούς κανόνες όσον αφορά την αφερεγγυότητα, συμπεριλαμβανομένων των ομίλων επιχειρήσεων.

3. ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΜΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Η αποκατάσταση διατηρήσιμης ανάπτυξης και η δημιουργία απασχόλησης απαιτούν θετική δράση τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο για τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας και της κοινωνικής ένταξης. Η επίτευξη αποτελεσμάτων θα απαιτήσει εντατικοποίηση της δράσης για την προώθηση του σωστού πλαισίου, που θα βοηθήσει τις επιχειρήσεις να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας και να ανακαλύψουν νέες αγορές. Αυτό αποτελεί ήδη κύριο θέμα στις προτάσεις που έχουν υποβληθεί για τα προγράμματα δαπανών της ΕΕ. Η νέα γενιά πολιτικών συνοχής¹¹ έχει ως στόχο την αυριανή απασχόληση και ανάπτυξη. Το επόμενο πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία, Horizon 2020, θα μετατρέψει τη βάση γνώσεων της ΕΕ σε ανάπτυξη για τις επιχειρήσεις, ενώ η δράση για την ανταγωνιστικότητα θα στοχεύει ειδικά στη στήριξη των ΜΜΕ. Το νέο πρόγραμμα για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και τους νέους, Erasmus για όλους, θα δώσει ώθηση στον εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών συστημάτων της Ευρώπης. Η Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη»¹² προωθεί τη χρηματοδότηση σε σχέδια με τη μεγαλύτερη απόδοση για την ευρωπαϊκή οικονομία, και υποστηρίζει τις υποδομές ως μέσα ανάπτυξης.

3.1. Μια ενιαία αγορά για την ανάπτυξη

Η ενιαία αγορά παραμένει το σημαντικότερο μέσο για τη δημιουργία ανάπτυξης και απασχόλησης. Για να εκμεταλλευτεί το δυναμικό της, η ενιαία αγορά πρέπει να υποστηρίζει το σωστό περιβάλλον για τις επιχειρήσεις, ιδίως τις μικρές, και τους καταναλωτές, να εφαρμόζει πλήρως τις μεταρρυθμίσεις για την προώθηση βιώσιμης ανάπτυξης και να διαθέτει αποτελεσματική και ανταγωνιστική υποδομή.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή δρομολόγησε μια φιλόδοξη διαδικασία που θα δώσει νέα ώθηση στην ενιαία αγορά, την Πράξη για την Ενιαία Αγορά¹³. Η γρήγορη εξέταση των δώδεκα κυριότερων προτάσεων της πράξης στη διοργανική διαδικασία θα εξασφαλίσει ότι τα οφέλη θα γίνουν αισθητά το ταχύτερο δυνατό. Το 2012, η Επιτροπή θα εργαστεί εντατικότερα όσον αφορά την εφαρμογή και την επιβολή της νομοθεσίας στην ενιαία αγορά. Η Επιτροπή θα προτείνει πρωτοβουλίες για τη σύνδεση των εθνικών ερευνητικών συστημάτων και τη δημιουργία διαρθρωμένου, κινητικού και αποτελεσματικού Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, που θα βασίζεται σε μεγαλύτερο ανταγωνισμό και τη συνεργασία και θα αποτελέσει τον καταλύτη για επιστημονική αριστεία και καινοτομία παγκόσμιας κλάσης. Θα

¹¹ COM (2011) 607 – 612, 614 – 615 της 6.10.2011

¹² COM(2011) 657 της 19.10.2011

¹³ COM (2011) 206 της 13.04.2011.

προσπαθήσει, ιδίως, να ανοίξει στον πανευρωπαϊκό ανταγωνισμό τις προσλήψεις για σημαντικές πανεπιστημιακές θέσεις. Η πλήρης εφαρμογή του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού όχι μόνο θα θέσει τέλος σε κάθε είδους αναποτελεσματικότητα που συνολικά κοστίζει περίπου 3,8 δις. ευρώ ετησίως, αλλά και θα περιορίσει τις εκπομπές CO₂, θα βελτιώσει την ασφάλεια και θα μειώσει τις καθυστερήσεις για τους επιβάτες. Ενώ εννέα στις δέκα νέες θέσεις εργασίας προέρχονται από τον τομέα των υπηρεσιών, και παρά τις πολλές επιχειρηματικές ευκαιρίες που προσφέρει, η οδηγία για τις υπηρεσίες¹⁴ δεν εφαρμόζεται πλήρως και με τον δέοντα τρόπο. Η Επιτροπή θα εξετάσει επίσης την εφαρμογή της σύστασης όσον αφορά την πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες πληρωμών για να εκτιμήσει εάν απαιτείται περαιτέρω δράση.

Η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας μέχρι το 2014 θα αποτελέσει έναν ακόμη μοχλό οικονομικής ανάπτυξης. Νέες προτάσεις για την απελευθέρωση των σιδηροδρόμων θα βοηθήσουν επίσης στον εκσυγχρονισμό των ευρωπαϊκών μεταφορών και την απαλλαγή τους από τον άνθρακα μέσω του αυξημένου ανταγωνισμού, και θα προσφέρουν στους επιβάτες νέες, περισσότερο καινοτόμες και προσανατολισμένες στους πελάτες υπηρεσίες. Δεδομένων των σημαντικών επενδύσεων για την ανανέωση των συστημάτων ενέργειας (1 τρις ευρώ για την περίοδο 2011-2020¹⁵), ο τομέας της ενέργειας αποτελεί έναν ακόμη σημαντικό μοχλό οικονομικής ανάπτυξης. Η Επιτροπή θα λάβει σειρά πρωτοβουλιών από την άποψη αυτή με στόχο, κυρίως, την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς μέχρι το 2014, όπως έχει ζητήσει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Το ψηφιακό θεματολόγιο¹⁶ είναι καίριας σημασίας όσον αφορά την ικανότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας να εκμεταλλευτεί τις ευκαιρίες που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία και το διαδίκτυο για την προώθηση της ανάπτυξης. Η εισαγωγή των ηλεκτρονικών υπηρεσιών είναι κρίσιμης σημασίας, και το ηλεκτρονικό εμπόριο θα προωθηθεί ενεργά. Το 2012, η Επιτροπή θα προτείνει μια πρωτοβουλία για τη διαχείριση συλλογικών δικαιωμάτων όσον αφορά τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Η πρωτοβουλία αυτή θα περιλαμβάνει κανόνες για τη διασυννοριακή αδειοδότηση πνευματικών δικαιωμάτων για μουσική που διατίθεται ηλεκτρονικά, προκειμένου να διευκολυνθεί η έκδοση πολυεδαφικών αδειών. Παράλληλα, μια πρωτοβουλία για την εξασφάλιση της αμοιβαίας αναγνώρισης της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης, της εξακρίβωσης της γνησιότητας και των υπογραφών θα έχει ως στόχο να αυξηθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών και να διευκολυνθούν οι επιγραμμικές πληρωμές και οι ηλεκτρονικές συναλλαγές.

Η εμπιστοσύνη των καταναλωτών είναι το κλειδί για την τόνωση της ζήτησης και την αποκατάσταση της ανάπτυξης. Το ολοκληρωμένο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τους καταναλωτές θα δείξει με ποιον τρόπο τα δικαιώματα και η ασφάλεια των καταναλωτών μπορούν να προσφέρουν μια ασφαλή βάση για τους καταναλωτές στην ενιαία αγορά. Οι προτάσεις αναθεωρημένων κανόνων για τη γενική ασφάλεια προϊόντων θα προσφέρουν μια σαφή και συγκροτημένη προσέγγιση τόσο για τους καταναλωτές όσο και για τους κατασκευαστές, και θα συνενώσουν διαφορετικά καθεστάτα επιτήρησης σε μια ενιαία προσέγγιση για την ενιαία αγορά. Και όταν απαιτείται αποζημίωση των καταναλωτών, θα υπάρχουν κανόνες που θα ορίζουν με ποιόν τρόπο οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις μπορούν να επιλύσουν αποτελεσματικά προβλήματα μεγάλης κλίμακας.

¹⁴ 2006/123/EC της 12.12.2006, ΕΕ 2006 L 376/36 της 27.12.2006

¹⁵ COM (2010) 677 της 17.11.2010.

¹⁶ COM (2010) 245 της 19.05.2010.

3.2. Δικαιώματα των πολιτών σε κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς

Η δημιουργία θέσεων εργασίας συνιστά τη μεγαλύτερη πρόκληση για την Ευρώπη του σήμερα, και η συμβολή της ΕΕ μπορεί να είναι καίριας σημασίας. Οι εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» «Νεολαία σε κίνηση»¹⁷ «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας»¹⁸ και «Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας»¹⁹ έχουν υπογραμμίσει την ανάγκη να στραφεί η ευρωπαϊκή ανανέωση προς τα άτομα με τις μεγαλύτερες ανάγκες. Το νέο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο²⁰ και το Ταμείο Προσαρμογής στην παγκοσμιοποίηση²¹ θα στηρίξει τις προσπάθειες των κρατών μελών να αντιμετωπίσουν την κρίση εργασίας από άποψη δημιουργίας απασχόλησης και προώθησης καίριων ικανοτήτων. Το «Erasmus για όλους» θα στηρίξει στρατηγικές εταιρικές σχέσεις μεταξύ της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των επιχειρήσεων εξασφαλίζοντας ότι οι νέοι σπουδαστές θα μπορούν να αποκτήσουν το μίγμα ικανοτήτων που χρειάζεται η αγορά εργασίας. Η εφαρμογή των εν λόγω πρωτοβουλιών θα έχει σοβαρό αντίκτυπο στο έργο της ΕΕ για την αντιμετώπιση της ανεργίας, του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας.

Σύντομα, η Επιτροπή θα προσδιορίσει με ποιόν τρόπο η ΕΕ μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση της μαστίγας της ανεργίας των νέων, συμπεριλαμβανομένης της δράσης για την προώθηση της κινητικότητας των νέων που αναζητούν εργασία βοηθώντας τους να εντοπίσουν διασυννοριακές ευκαιρίες. Οι δυνατότητες μαθητείας μπορούν επίσης να αποτελέσουν κύρια πύλη εισόδου στην αγορά εργασίας. Αυτή η πρωτοβουλία μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα πολύτιμη από άποψη καλύτερης εκμετάλλευσης των τομέων που είναι πιθανότερο να δημιουργήσουν τις αυριανές θέσεις εργασίας.

Με τη στενή συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, η Επιτροπή θα αναθεωρήσει επίσης τις αρχές της «ευελιξίας με ασφάλεια» και θα δρομολογήσει μια νέα φάση στην εφαρμογή τους, προωθώντας τη δημιουργία απασχόλησης και την κινητικότητα ως μέσων για να μετριαστεί ο αντίκτυπος της οικονομικής ύφεσης και ως προετοιμασία για την εκμετάλλευση της μελλοντικής ανάκαμψης όταν αυτή επέλθει. Αυτό συνδέεται με την ανάγκη για καλύτερη πρόβλεψη και διαχείριση των αναδιαρθρώσεων των εταιρειών. Τέλος, η Επιτροπή θα προτείνει επίσης τρόπους για να ενισχυθούν οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της μεταρρύθμισης της ευρωπαϊκής υπηρεσίας απασχόλησης (Eures) για τη βελτίωση της πρόσβασης στις διασυννοριακές ευκαιρίες απασχόλησης.

Στο απώτερο μέλλον, η διατήρηση του κοινωνικού μας μοντέλου σημαίνει επίσης ότι θα είμαστε σε θέση να χρηματοδοτήσουμε την ευημερία μας, και, από την άποψη αυτή, οι γηράσκουσες κοινωνίες αποτελούν τεράστια πρόκληση για τη δημόσια πολιτική, ενώ ένας σύγχρονος και καινοτόμος τομέας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης είναι κινητήρια δύναμη οικονομικής ανάπτυξης. Η Επιτροπή θα δώσει συνέχεια στις ειδικές για κάθε χώρα συστάσεις όσον αφορά τον τομέα των συντάξεων, και θα αναλάβει πρωτοβουλίες σε τομείς με διασυννοριακή σημασία. Το 2012, αυτό θα συμπεριλαμβάνει μια πρωτοβουλία με σκοπό την ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς για αποδοτικά και ασφαλή συνταξιοδοτικά προϊόντα. Η Επιτροπή θα υποβάλει επίσης προτάσεις για τα δικαιώματα συμπληρωματικής

¹⁷ COM (2010) 477 της 15.09.2010.

¹⁸ COM (2010) 682 της 23.11.2010.

¹⁹ COM (2010) 758 της 16.12.2010.

²⁰ COM (2011) 607 της 06.10.2011.

²¹ COM (2011) 608 της 06.10.2011.

συνταξιοδότησης των εργαζομένων που αλλάζουν εργασία, δεδομένου ότι η διευκόλυνση της κινητικότητας είναι κλειδί για την απασχόληση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

3.3. Προετοιμάζοντας το έδαφος για ένα διατηρήσιμο μέλλον

Η διατηρήσιμη ανάκαμψη απαιτεί τον προσανατολισμό της ανάπτυξης και των επενδύσεων στους πιο δυναμικούς τομείς του μέλλοντος. Η προσέγγιση της Επιτροπής όσον αφορά την αποδοτική χρήση των πόρων²² και την οικονομία χαμηλής κατανάλωσης άνθρακα²³, που θα ενταχθεί στην οικονομική πολιτική και την Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, έχει δείξει ποια είναι η σωστή κατεύθυνση της ευφυούς ανάπτυξης, ώστε η πρόκληση της διατηρήσιμης Ευρώπης να μετατραπεί σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημά μας. Αυτή η προσέγγιση έχει ενσωματωθεί στη στρατηγική «Ευρώπη 2020», και αποτελεί βασικό κίνητρο της νέας γενιάς προτάσεων για τη γεωργία²⁴, την αγροτική ανάπτυξη²⁵ και την αλιεία, με στόχο να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα τομέων που είναι πρωταρχικής σημασίας τόσο για το περιβάλλον όσο και για την οικονομία μας. Ένα σημαντικό παράδειγμα όσον αφορά την προσπάθεια αποδοτικής χρήσης των πόρων σε επιμέρους τομείς πολιτικής, θα είναι οι προτάσεις του 2012 για την εξασφάλιση πρόσβασης σε επαρκείς ποσότητες καθαρού νερού: Η Επιτροπή θα εγκρίνει ένα πρότυπο σχέδιο για την προστασία των υδάτινων πόρων, ώστε η δημόσια πολιτική να επικεντρωθεί στην αντιμετώπιση των πιέσεων στον τομέα αυτό σήμερα. Η διατηρησιμότητα αποτελεί επίσης τον πυρήνα του οράματος της Επιτροπής για την ενεργειακή πολιτική. Για παράδειγμα, η έγκαιρη εφαρμογή της οδηγίας για την εξοικονόμηση ενέργειας²⁶ μπορεί να αποφέρει οφέλη μέσης αξίας 1000 ευρώ ετησίως για τα νοικοκυριά της ΕΕ, με δυναμικό να δημιουργήσει δύο εκατομμύρια θέσεις εργασίας και να αντιμετωπίσει την αλλαγή του κλίματος. Μια πρόταση για τη αναβάθμιση του πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια θα ενσωματώνει διδάγματα από προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων σε ευρωπαϊκές πυρηνικές εγκαταστάσεις, την επιτευχθείσα τεχνική πρόοδο και τις διεθνείς ρυθμιστικές εξελίξεις. Η Επιτροπή θα καταστρώσει επίσης μια στρατηγική για να επιταχύνει την εξέλιξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην εσωτερική αγορά της ΕΕ και στους γείτονές της της Νότιας Μεσογείου. Η πρόοδος που θα επιτευχθεί όσον αφορά την έκδοση του προτεινόμενου κανονισμού για τη διευκόλυνση των επενδύσεων στην απαραίτητη ενεργειακή υποδομή για να επιταχυνθεί η ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, θα αποτελέσει σημαντικό δείγμα των προθέσεών μας.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει και το 2012 να επιδιώκει τον στόχο μιας πραγματικής και συγκροτημένης παγκόσμιας προσπάθειας για τη μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να διαχειρίζεται τη μετάβαση στο αναθεωρημένο σύστημα εμπορίας εκπομπών προτείνοντας πρακτικά μέτρα για να βοηθήσει στην επίτευξη των στόχων που αφορούν το κλίμα και την ενέργεια. Η αναθεώρηση της νομοθεσίας σχετικά με τα επιβατικά αυτοκίνητα και τα φορτηγά θα προωθήσει την καινοτομία και θα προσφέρει κανονιστική ασφάλεια στους κατασκευαστές. Οι εργασίες θα εστιαστούν επίσης στην απεξάρτηση των μεταφορών από το πετρέλαιο με την υποστήριξη της ανάπτυξης των υποδομών της ΕΕ για εναλλακτικά καύσιμα.

²² COM (2011) 571 της 20.09.2011

²³ COM (2011) 112 της 08.03.2011

²⁴ COM (2011) 628 της 12.10.2011

²⁵ COM (2011) 627 της 12.10.2011

²⁶ COM (2011) 370, 22.6.2011

Τον Ιούνιο, η σύνοδος κορυφής του Ρίο+20 θα θέσει στο προσκήνιο την παγκόσμια προσπάθεια για διατηρησιμότητα και την προώθηση της πράσινης ανάπτυξης. Οι πολιτικές της ΕΕ θα είναι στην εμπροσθοφυλακή αυτής της προσπάθειας.

3.4. Μια ανοικτή Ευρώπη για τους πολίτες

Η παροχή ασφάλειας και δικαιοσύνης σε μια Ευρώπη δίχως εσωτερικά σύνορα είναι μια από τις μεγαλύτερες προτεραιότητες για την ΕΕ του σήμερα. Η ελευθερία των πολιτών να αναζητήσουν ευκαιρίες πέραν των συνόρων είναι ένας από τους κύριους λόγους ύπαρξης της ΕΕ. Αλλά για να λειτουργήσει το σύστημα αυτό, η ΕΕ πρέπει να θωρακίσει την αμοιβαία εμπιστοσύνη που απαιτεί το σύστημα και να επιδείξει σθένος και αμεροληψία όσον αφορά τις σημαντικές προκλήσεις που αντιμετωπίζονται φέτος στη Μεσόγειο. Η ΕΕ πρέπει να πιέσει για την υλοποίηση του προγράμματος της Στοκχόλμης²⁷, και, μεταξύ άλλων, να επιλύσει, καίρια θέματα, όπως το άσυλο, και να αντιμετωπίσει νέες προκλήσεις, όπως η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο.

Μια ενιαία αγορά για τους πολίτες πρέπει να διευθετεί περιττούς γραφειοκρατικούς φραγμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία. Δύο νομοθετικές προτάσεις θα διευκολύνουν τη διασυνοριακή αναγνώριση εγγράφων όσον αφορά την προσωπική κατάσταση και θα απλοποιήσουν τις απαιτήσεις νομιμοποίησης.

Το συνοριακό καθεστώς της ΕΕ αποτελεί κύριο τμήμα του προγράμματος. Με τον εκσυγχρονισμό και τη χρήση νέων τεχνολογιών μπορεί να εξασφαλιστεί ότι το σύστημα όχι μόνο θα ενθαρρύνει τη διασυνοριακή δραστηριότητα αλλά και θα παρέχει τα σωστά εχέγγυα. Η επόμενη γενιά συνοριακών ελέγχων θα είναι πιο ελαστική και θα επιτρέπει στους συχνούς ταξιδιώτες να εισέρχονται με μεγαλύτερη ευκολία στην ΕΕ. Θα προταθεί συγκεκριμένη στρατηγική για την πρόληψη και την καταπολέμηση της σωματεμπορίας.

²⁷ ΕΕ C 115/1 της 04.05.2010

4. Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΟΝ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΚΟΣΜΟ

Μια ενωμένη ΕΕ αποτελεί την καλύτερη πλατφόρμα για μια αποτελεσματική ΕΕ στην παγκόσμια σκηνή. Η ΕΕ είναι η μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της συνεισφέρουν περισσότερο από το ήμισυ της παγκόσμιας αναπτυξιακής ενίσχυσης και της ανθρωπιστικής βοήθειας. Η ΕΕ παραμένει βαθιά δεσμευμένη και υποστηρίζει τις παγκόσμιες αξίες των ανθρώπινων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας, τον σεβασμό του διεθνούς δικαίου και την αποτελεσματική τήρηση μιας πολυμερούς τάξης. Όταν η ΕΕ ενεργεί ενωμένα, η επίδρασή της είναι σημαντική. Για να αντιμετωπισθούν οι προκλήσεις και να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες που προσφέρει η παγκοσμιοποίηση, πρέπει να συνεχίσουμε να ενισχύουμε τη δράση της ΕΕ, προκειμένου να προστατεύσουμε και να προωθήσουμε τα συμφέροντα και τις αξίες μας, ενώ παράλληλα εργαζόμαστε για την αύξηση της ευμάρειας και της ασφάλειας στον ευρύτερο κόσμο.

Η εξωτερική δράση της ΕΕ λαμβάνει χώρα εντός του πλαισίου που θέτουν πολυμερείς, περιφερειακές και διμερείς σχέσεις, βάσει των υφισταμένων πλαισίων πολιτικής όπως της πολιτικής εμπορίου και ανάπτυξης, καθώς και βάσει των εξωτερικών πτυχών των πολλών εσωτερικών πολιτικών της ΕΕ. Η Ένωση θα συνεχίσει να εφαρμόζει τις πολιτικές αυτές, ενώ ταυτόχρονα θα ανταποκρίνεται στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει λόγω αιφνίδιων παγκόσμιων γεγονότων.

Η ΕΕ πρέπει να είναι έτοιμη να αντιδρά στην αλλαγή του παγκόσμιου περιβάλλοντος. Η ΕΕ αντέδρασε γρήγορα και αποφασιστικά στη δραματική αλλαγή που συνέβη στους γείτονές μας της Νότιας Μεσογείου²⁸. Η αντίδραση της ΕΕ βασίστηκε σε παραδόσεις χρηστής διακυβέρνησης, διαφάνειας και αλληλεγγύης και απέστειλε σαφές πολιτικό μήνυμα και άμεση πρακτική στήριξη («αναλογικών κερδών»). Η ενίσχυση υποβλήθηκε γρήγορα σε έλεγχο και αναδιατέθηκε ώστε να εξασφαλιστεί η συνοχή με τις τρέχουσες ανάγκες και προτεραιότητες. Το πρόγραμμα «Στήριξη για εταιρική σχέση, μεταρρυθμίσεις και ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς» (SPRING) και η «Χρηματοδοτική διευκόλυνση για την κοινωνία των πολιτών» εγκρίθηκαν στο πλαίσιο αυτό. Η ΕΕ θα συνεχίσει να επικεντρώνει την προσοχή της στους γείτονές της προσφέροντας ευκαιρίες για αμοιβαία επικερδή συνεργασία, ώστε να προωθήσει τη σταθερότητα και την ανάπτυξη. Η Επιτροπή θα επικεντρώσει στην υλοποίηση των δεσμεύσεων που ανέλαβε στην κοινή ανακοίνωση με την Ύπατη Εκπρόσωπο σχετικά με την νέα προσέγγιση στην ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας²⁹, που θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο για την προώθηση της ειρηνικής και ευημερούσας ανάπτυξης στη Νότια Μεσόγειο και στους ανατολικούς γείτονές της, εφαρμόζοντας ένα πλήρες φάσμα πολιτικών και προγραμμάτων της ΕΕ για να υποστηρίξει την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής σταθερότητας. Εκτός από την υποστήριξη των εν λόγω χωρών της Νότιας Μεσογείου που έχουν δρομολογήσει τον εκδημοκρατισμό τους, το 2012 θα δοθεί προτεραιότητα στον οδικό χάρτη της ανατολικής εταιρικής σχέσης που αποφασίστηκε στη σύνοδο κορυφής της Βαρσοβίας, και στη σταθερότητα στη Μέση Ανατολή και τον Καύκασο.

Η ΕΕ συμβάλλει επίσης στην προώθηση της ασφάλειας στην Αφρική. Επιπλέον, η ΕΕ θα είναι και στο μέλλον έτοιμη να αντιδράσει, όπως αντέδρασε πρόσφατα στις φυσικές καταστροφές στην Τουρκία, το Πακιστάν και την Ιαπωνία.

Η προσαρμογή στην αλλαγή του παγκόσμιου περιβάλλοντος και η διαμόρφωση της παγκόσμιας τάξης απαιτούν από την ΕΕ να συνδέσει τα εξωτερικά με τα εσωτερικά στοιχεία

²⁸ COM (2011) 200 της 08.03.2011.

²⁹ COM (2011) 303 της 25.05.2011.

των πολιτικών μας. Το εμπόριο, η ανάπτυξη, η διπλωματία, η διεύρυνση, η πολιτική γειτονίας και η αντιμετώπιση των κρίσεων είναι πολιτικές και μέσα που αποτελούν τη σπονδυλική στήλη της εξωτερικής δράσης της Ένωσης. Μπορούν να αξιοποιηθούν πλήρως μόνο όταν ασκούνται ταυτόχρονα με τις εσωτερικές πολιτικές μας, όπως η ενιαία αγορά, η πολιτική για το κλίμα, η πολιτική για την ενέργεια και η νομισματική πολιτική, που έχουν όλες σημαντικές επιπτώσεις για τον έξω κόσμο.

Η ευρωπαϊκή ευμάρεια στηρίζεται στην παγκόσμια ανταγωνιστικότητα. Οι προσπάθειες για την αποκατάσταση της ανάπτυξης και της απασχόλησης καταβάλλονται σε ένα όλο και περισσότερο διασυνδεδεμένο περιβάλλον και χαρακτηρίζεται από σκληρό ανταγωνισμό. Η Ομάδα των 20 αποδείχτηκε αποτελεσματικός μοχλός για την προώθηση μιας συγκροτημένης και παγκόσμιας απάντησης στην κρίση. Η τελευταία συνάντηση της Ομάδας των 20 στις Κάννες κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η αύξηση της γεωργικής παραγωγής και της παραγωγικότητας είναι πρωταρχικής σημασίας για την ενίσχυση της επισιτιστικής ασφάλειας και την προώθηση διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης. Μολονότι ο γενικός στόχος για την εμπορική πολιτική της ΕΕ παραμένει η επιτυχής ολοκλήρωση των συνεχιζόμενων πολυμερών διαπραγματεύσεων, τα συμφέροντα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και καταναλωτών πρέπει επίσης να προωθηθούν μέσω διμερών συμφωνιών με τρίτες χώρες εταίρους. Για τους λόγους αυτούς, διερευνούνται οι πιθανότητες μιας εμπορικής συμφωνίας με την Ιαπωνία καθώς και μιας επενδυτικής συμφωνίας με την Κίνα.

Η αλληλεγγύη αποτελεί θεμελιώδη ευρωπαϊκή αξία και επεκτείνεται πέραν των συνόρων μας. Ως ο μεγαλύτερος στον κόσμο χορηγός αναπτυξιακής ενίσχυσης, η ΕΕ θα διαδραματίσει ηγετικό ρόλο βοηθώντας τις φτωχότερες κοινωνίες του κόσμου και επικεντρώνοντας τις προσπάθειές της στην εξασφάλιση ταχείας και αποτελεσματικής κατάρτισης της αναθεωρημένης αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ³⁰, με ιδιαίτερο στόχο τους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας. Μια νέα, απτή έκφραση της παγκόσμιας αλληλεγγύης της ΕΕ είναι η δημιουργία Ευρωπαϊκού Σώματος Εθελοντών Ανθρωπιστικής Βοήθειας.

Το 2012 θα σημειωθεί επίσης πρόοδος όσον αφορά την εφαρμογή της ανανεωμένης συναίνεσης της Ένωσης όσον αφορά τη διεύρυνση και τις προετοιμασίες για την υποδοχή της Κροατίας ως 28ου μέλους της οικογένειάς μας. Στη διάρκεια του 2012 θα συνεχιστούν οι εργασίες που θα επιτρέψουν στην Κροατία να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις και να επωφεληθεί πλήρως από τα οφέλη που συνεπάγεται η ιδιότητα του μέλους.

³⁰ COM (2011) 637 της 13.10.2011 και COM (2011) 638/2 της 13.10.2011

5. ΕΞΥΠΝΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων που παρουσιάζονται στο παρόν πρόγραμμα, η νομοθεσία της ΕΕ πρέπει να λειτουργεί καλά σε κάθε στάδιο. Από τη σύλληψη στην εφαρμογή, την αξιολόγηση και την ενημέρωση, η δράση της ΕΕ πρέπει να ελέγχεται σε όλη την πορεία της, ώστε να ανταποκρίνεται στις υψηλότερες ποιοτικές προδιαγραφές αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας. Πρέπει να εξασφαλιστεί ότι τα ρυθμιστικά βάρη θα είναι όσο το δυνατόν ελαφρύτερα.

Ως αποτέλεσμα του δικαιώματος πρωτοβουλίας και της ευθύνης της ως θεματοφύλακα της Συνθήκης, η Επιτροπή έχει ιδιαίτερο ρόλο όσον αφορά τη διατήρηση των προδιαγραφών αυτών σε υψηλό επίπεδο. Τόσο στην εκτέλεση του έργου της όσο και στην παρακολούθηση και την επιβολή της συμφωνηθείσας νομοθεσίας, η Επιτροπή είναι αποφασισμένη να εξασφαλίσει ότι οι πολίτες, οι επιχειρήσεις και οι δημόσιες αρχές της ΕΕ θα ωφεληθούν από τις μεταρρυθμίσεις.

5.1. Εξυπνότερες κοινές δαπάνες

Σε καιρούς λιτότητας, πρέπει να εξασφαλίσουμε ότι οι περιορισμένοι πόροι μας θα διοχετεύονται εκεί που θα αποδώσουν περισσότερο από άποψη μελλοντικών θέσεων εργασίας και ανάπτυξης. Η Επιτροπή πρότεινε έναν σύγχρονο προϋπολογισμό που έχει σχεδιαστεί για να συμπληρώσει τις εθνικές δαπάνες, στις περιπτώσεις όπου η δράση σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχει σαφώς προστιθέμενη αξία. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να εργάζεται μέσω της διαδικασίας διαπραγματεύσεων για να εξασφαλίσει ότι οι αρχές της απλοποίησης, του εξορθολογισμού και της προστιθέμενης αξίας διατηρούνται στην τελική δέσμη μέτρων.

5.2. Έξυπνες ρυθμίσεις

Ο ρόλος της Επιτροπής όσον αφορά την πρόταση κανονιστικών ρυθμίσεων έχει εξελιχθεί σημαντικά κατά τα τελευταία έτη, με την καθιέρωση της εκτίμησης των επιπτώσεων ως μόνιμου μέρους του έργου της Επιτροπής. Το 2012 θα είναι μάρτυρας ενός άλλου σημαντικού βήματος για την παράταση του ελάχιστου χρόνου όσον αφορά τη δημόσια διαβούλευση από 8 σε 12 εβδομάδες. Αυτό θα βοηθήσει να εξασφαλιστεί ότι οι προτάσεις της Επιτροπής θεμελιώνονται στις απόψεις των ενδιαφερομένων, και ότι όλοι είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τις απόψεις τους σχετικά με τις κύριες επιλογές δημόσιας πολιτικής. Η μείωση του διοικητικού φόρτου είναι ιδιαίτερα σημαντική σε καιρούς οικονομικών προκλήσεων. Όταν το 2012 ολοκληρώσει το πρόγραμμα μείωσης του διοικητικού φόρτου, η Επιτροπή θα έχει επιτυχώς υπερβεί το στόχο της μείωσης του 25%, δεδομένου ότι θα υποβάλει προτάσεις που ισοδυναμούν με μείωση 31%, και εξοικονομήσεις ύψους 39 δις ευρώ. Αντλώντας συμπεράσματα από την εν λόγω εμπειρία, η Επιτροπή θα συνεχίσει τις προσπάθειές της να παραμείνουν τα ρυθμιστικά βάρη στο απολύτως απαραίτητο. Θα εξετάσει ιδίως τις επιπτώσεις των ρυθμίσεων της ΕΕ στις πολύ μικρές επιχειρήσεις και θα προτείνει, ανάλογα με την περίπτωση, εξαιρέσεις ή λύσεις προσαρμοσμένες ειδικά για τις μικροεπιχειρήσεις. Θα υποβάλει επίσης τα πρώτα αποτελέσματα των ελέγχων ρυθμιστικής καταλληλότητας.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι αποφασισμένη να εκμεταλλευτεί το επόμενο έτος για να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την αντιμετώπιση της κρίσης που τόσο βαραίνει τους

Ευρωπαίους σήμερα. Τα βήματα που γίνονται αυτό το φθινόπωρο δείχνουν την προτεραιότητα που δίνει η Επιτροπή στην προώθηση της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Αυτή η ύψιστη προτεραιότητα απεικονίζεται επίσης και στο πρόγραμμα εργασίας της για το 2012, που επίσης επικεντρώνεται στους μακροπρόθεσμους στόχους της ΕΕ. Αποτελεί επιτακτική ανάγκη να δράσουμε βραχυπρόθεσμα και παράλληλα να οικοδομήσουμε τη βάση για μια μακροπρόθεσμα διατηρήσιμη ανάπτυξη και απασχόληση. Εάν πράξουμε και τα δύο ταυτόχρονα, θα βοηθήσουμε την ΕΕ να εξέλθει από την κρίση, γεγονός που θα την καταστήσει ισχυρότερη, ικανότερη να αντιμετωπίζει τις απαιτήσεις του παγκόσμιου ανταγωνισμού, να αντλεί από τις πηγές της ανάπτυξης για το μέλλον και να πραγματοποιήσει μια επιτυχή κοινωνική οικονομία αγοράς.

Η ΕΕ έχει γερά θεμέλια πάνω στα οποία μπορεί να οικοδομήσει. Αποτελεί τον μεγαλύτερο εμπορικό συνασπισμό του κόσμου, παράγει το ένα τρίτο της παγκόσμιας παραγωγής και έχει μακρά παράδοση κοινωνικής και τεχνολογικής καινοτομίας. Έχει κοινές αξίες και ένα κοινό ιστορικό παρελθόν, που μας δένουν με δεσμούς συνεργασίας. Έχει θεσμικά όργανα που μοιράζονται το ίδιο σαφές όραμα για τον τρόπο οικοδόμησης μιας ευημερούς και βιώσιμης Ευρώπης. Έχει τη δοκιμασμένη προσέγγιση της κοινοτικής μεθόδου, και, τέλος, έχει την απαιτούμενη ευελιξία για να ανταποκριθεί στις μεταβαλλόμενες περιστάσεις. Με την πολιτική βούληση να μετατρέψουμε τις προθέσεις σε δράση και επικεντρώνοντας την αποφασιστικότητά μας στην εφαρμογή πρόσφατων αποφάσεων, η ΕΕ μπορεί να αντιστρέψει την καθοδική τάση και να επιτύχει την ανανέωση της Ευρώπης.